

Žarko Milenić

LINIJA RAZDVAJANJA

Lica:

JUSUF

IVAN novinari

BRANISLAV

ALICE, potparol

Asfaltirani put, znatno oštećen. S one strane je livada s visoko naraslim korovom. Ispred nje je crvena traka i na njoj prikačen natpis MINES! Na tabli piše ZABRANA ZAUSTAVLJANJA - NO STOPPING ON BYPASS ROAD. Jusuf i Ivan gledaju u tablu.

JUSUF: Čoeče, tu ti lijepo piše da se ne smijemo zaustavljat', a mi stajimo bar deset minuta. Jebali smo mačku mater!

IVAN: Koji im je vrug da kasne? Oni su bar poznati po tačnosti!

JUSUF: Nismo se trebali ovako dogovorit'. Trebali su oni doć' u Brku...

IVAN: A što u Brku da ja sam dolazim? Mogli su doć' u Seonjake pa tebe pokupit' u Brki. To je ionako usput.

JUSUF: Pa more i tako. Moglo se to lijepo izvest' da ne dolazimo ovamo. Sami su zabranili zaustavljanje, a nama naredili da tu čekamo. Jebeš mi sve ako tu ima logike!

IVAN: Nemoj mi samo logiku spominjat. Im'o sam je ko predmet u gimnaziji jedno polugodište. Jedva dvicu izvuk'o!... A sad da se mene pita uveo bi je u sva četir' razreda i to cijelu godinu. U sve srednje škole. I u osnovne. Od prvog razreda!

JUSUF: Misliš da je tako bilo onda ovog prljavog rata ne bi ni bilo?

IVAN: A koji je rat čist?... Mislím da ne bi.

JUSUF: Sumnjam. Zar si zaboravio na injekcije? Čuvajmo bratstvo i jedinstvo k'o zjenicu oka svoga. I očuvasmo k'o veliki!

IVAN: Ne seri opet povjesne kvake! Četir' godine si nosio glavu u torbi pa iznio. Nemoj sad da ostaneš bez nje! Gledaj malo naprijed, a ne stalno u retrovizor!

JUSUF: Ima i to veze.

IVAN: Kažeš mogli su nas pokupit' i no problems? Mogli su nam prostrijet' i crveni tepih!

Jusuf se nasmija.

IVAN: Zaboravljaš da su oni čobani, a mi stoka. A zna se kako Amerikanci ćeraju stoku preko prerije. U krdu usmjeravajući je bičem, naravno. Njima je cilj da se izbjegne stampedo!

JUSUF: Žigosali su oni nas za sva vremena!

Ivan odmjerava desnom nogom.

IVAN: Tu negdje bi trebala bit' linija razdvajanja. Tu je bio američki kontrolni punkt.

JUSUF: Ne primjeti se. Ko da ga nikad nije ni bilo. Sa obadvije strane je staj'o natpis "Ulazite u zonu razdvajanja".

IVAN: Ako više nije tu to ne znači da ta linija nije obilježena. Da je nema...

Pauza.

Čuje se zvuk automobila koji se približava.

IVAN: (zagledan u desno): Ide!

JUSUF: Fala bogu!

IVAN: Otkad ti to vjeruješ u Boga, da ne kažem Alaha?

JUSUF: Nemoj zajebavat'!

Stiže unatrag polovni crveni "yugo 45".

JUSUF: Ovo mi baš ne liči na američki džip!

IVAN: Ne sjećam se kad sam zadnji put vidio ex yugo!

JUSUF: I to u stanju raspada!

IVAN: Rasp'o se on odavno!

Automobil se zaustavlja. Motor se gasi. Za volanom sjedi Branislav. Do njega je Alice.

BRANISLAV (Alici): Ovi tvoji izjebaše put tenkovima!... Ma briga mene za put. Njime ionako nemam namjeru da idem. Al' mi izjebaše auto! A tek sam ga dovez'o od majstora!

ALICE: Sorry, Ja ne razume.

BRANISLAV: Znam da ne razumeš. Zato ti i kažem.

JUSUF: Pazi, molim te, pa ova nešto zna i naši!

IVAN: Nije to naš jezik već srpski, bre!

JUSUF: Došla u Bosnu a nije naučila bosanski!

IVAN: Ovi stranci kad žele naučiti hrvatski jezik još uvijek rabe stare jugoslavenske udžbenike iz kojih uče takozvani srpskohrvatski kojim nikad nitko nije govorio. I vrapcima je jasno da je riječ o lepom, bre, srpskom jeziku! A ne zna da je hrvatski stariji od srpskog jezika, a uz to i europski!

Branislav izlazi. Ivan i Jusuf ga iznenađeno posmatraju. Očito je da ga poznaju od prije. Ali on se ponaša kao da njih ni nema. Kad govori obraća se Alici.

Alice izlazi. Nasmiješi se Ivanu i Jusufu.

ALICE: Hallo, boys! (pruža ruku jednom pa drugom, rukuju se) What's a divna day! Are you umoran, boys?

Ivan i Jusuf se smješkaju.

ALICE: Ja, Alice.

JUSUF: Dobro došli u zemlju čuda, Alice!

IVAN: Na koju zemlju misliš? Federaciju, Herceg-Bosnu ili Republiku Srpsku?

JUSUF: Na sve tri, geograf! (Alici) My name is Joseph... 'Oću reć' Jusuf.

ALICE: I am drago to vidi you. (Ivanu) What's your name?

IVAN: Bog, gospodična. Ja sam Ivan.

BRANISLAV (Alici): Znaš to mu je skraćeno od "pomoz Bog"!

ALICE: What?

BRANISLAV: Ništa, srce. Ja to onako. U prolazu.

JUSUF: Sorry, darling. My friend don't speak english.

IVAN: To znam i ja reć'... A ti, tobože, nešto znaš!

JUSUF: Kako ne bi znao kad sam učio u školi. Ko je tebi kriv što si učio njemački!

IVAN: Jebo vas engleski. I njemački je svjetski jezik pa ga nitko ne zna!

JUSUF: Možda ona zna. Pitaj je.

IVAN: Sprehen Zie deutsch?

ALICE: Ja.

JUSUF: Šta sam i rek'o. 'Ajd sad pričaj i udvaraj!

IVAN: Pa ne znam baš toliko...

Jusuf se smije.

Pauza.

BRANISLAV: Sad kad smo ih našli možemo ds krenemo, zar ne, gospojice?

ALICE: Do you misli that me will come back to Brčko?

IVAN (Jusufu): Što kaže? Što smjeraju? Hoćemo li konačno krenuti na tu vražju skupštinu?

JUSUF: Bezbeli da 'oćemo. O tome oboje eglenišu.

BRANISLAV (Alici): Reci im da sednu. Prevedi im sa srpskog. Valjda znaš bosanski. Il' bar 'rvatski?

Alice ga gleda zbunjeno.

Branislav sjede za volan. Zatvori vrata.

Alice podigne sjedište do vozača.

Ivan i Jusuf se uvuku na zadnje sjedište.

Alice sjedne. Zatvori vrata.

Branislav okrene kontakt ključ. Ne uspijeva da upali.

Proba ponovo. Ništa.

Još jednom. Bezuspješno.

BRANISLAV: U pičku materinu! Znao sam. Jebeš mi sve ako nisam!...

Nisam treb'o palit auto!... Ma koji sam baksuz sam bi se ionako ugasio!

ALICE: What's problem?

BRANISLAV: Ja. Problem i to velki! Sad se možemo slikat'!... Nisam treb'o reć' da imam auto. Ko me vuko za jezik? Ko me je vuk'o za jezik!... Da si ćut'o bolje bi ti bilo. Ako nisu sad imali vozilo na raspolaganju našli bi već oni nešto. Nisu oni Balkanci već Amerikanci. Da ne kažem - Amerikenjci!

ALICE: Don't be ljuto. You can try nanovo.

IVAN: Hajde Jovo nanovo!

JUSUF: i tako dalje za pare!

BRANISLAV: Ma ne bi vrijedilo i da sam ćut'o. Zna ta mraka sve o meni. I koji broj gaća nosim. Iz satelita vide čitam li ćirilicu il', ne daj bože, latinicu... Sad ovako možeš ćekat' dok nas neko ne pokupi. Kolko je ovde gust saobraćaj možeš, Branislave, ćekat dok ti oba oka ne pobijele! Ćekaj do sudnjeg dana!

Branislav izlazi. Zatim izlaze i ostali.

BRANISLAV: Ako neko i naiđe šta mi vrijedi. Neće htjet' i da mi auto šlepaju. Samo će se nakesit' kad ga vide. Oni i novija kola bacaju u smeće!

IVAN: I još će ga tenk pregazit' ko onog crvenog "fiću" u Osijeku devedeset prve!

BRANISLAV: E, ne idem niđe bez mog "juga"!... Nek njih voze. Dosta mi je svega!... Velika šteta što neću bit' na skupštini! Tamo ne treba ić' bez vila. Biće prazne slame kol'ko oćeš!... Na prošlu Muslimani dođoše pred kraj. Kad smo puštali himnu 'Rvati nisu htjeli ustat'!

IVAN: Nije "Bože, pravde" nikakva himna. Ustao bih da je intonirana priznata himna. Pa zvala se ona i "Hej, nejugoslaveni"!

BRANISLAV (Alici): Oni su u Republici Srpskoj i moraju da slušaju našu himnu! Ne, lepu našu jer nismo u 'rvatskoj. Ako neće nek se nose u lepu materinu!

IVAN: Ode Dražo preko tri Drine u tri lijepe Materine!

JUSUF: Kako je ono pjev'o Draža? Drma mi se, drma mi se šubara i cvijeće, ubićemo, zaklaćemo ko sa nama neće?

IVAN: Toćno tako.

Pauza.

Branislav razgleda auto. Načini krug oko njega.

BRANISLAV: Sve mi se čini, sve mi se čini...

Opet načini krug.

BRANISLAV: Ma jes', đavo me odnio ako nije!

ALICE: What are you govori about?

BRANISLAV: Govori bre srpski da te ceo svet razume!

ALICE: I ne razume.

BRANSILAV: Kažem da je prednjica mog auta u Srpskoj, a zadnjica u Federaciji! Federaciji ne dam ni auspuh. Mogu im dat samo isprдне gasove!

IVAN: Jesi li čuo? Linija razdvajanju mu presijeca automobil!

JUSUF: K'o bosanski bračni krevet. Razdvaja muški i ženski entitet!

BRANISLAV: Moraću ga pogurat' da sav bude na slobodnoj teritoriji.

JUSUF: Mi dolazimo sa slobodne teritorije!

IVAN: Zna se čiji je teritorij slobodan!

Branislav gurne automobil.

ALICE: You can't to sam!

Branislav gura, ali se automobil ne miče.

ALICE (Ivanu i Jusufu): Boys, you must help him!

BRANISLAV: Ne razumem, ali znam šta si rekla. Ja ne tražim pomoć od mojih neprijatelja niti bi im sam pomogao. Vi 'oćete da mi opet budemo prijatelji. Ništa se silom ne postiže. Posle svega vi bi htla da se opet milkimo!... To neće ići ni milom. Nema od te ljubavi ništa. Oni su mi pobili pola familije. I da mi opet oni budu prijatelji? Ima mira samo međ' Srbima!

IVAN: Ovo isto je govorio i prije pedeset godina.

JUSUF: Kad su se Japanci mogli poslije Hirošime opet slizat' sa Amerikancima, kad su se Nijemci mogli poslije Drezdena grlit' sa tuđim saveznicima moćemo i mi!

IVAN: Morat ćemo. Bar još pola stoljeća. Uz malu pomoć pastira!

JUSUF: Ako prije ne odu.

IVAN: Neće ovi otići ni za sto godina. Došli su iz Njemačke gdje su bili pet desetljeća i sad nemaju kamo.

JUSUF: Ostaće ovdje iz strateških razloga. Sve dok ne izgrade bazu na Mjesecu!

BRANISLAV: Nismo ni mi s Marsa pali! Nismo mi poltronska nacija. Nije Srbin 'Rvat da trpi tuđi jaram!

IVAN: Evo tko se javio. Velikosrbin. Otac mu Crnogorac, a mati Hrvatica.

BRANISLAV: Moja mati je katolkinja iz Bosne!

IVAN: Nije važno odakle je. Bitno da je Hrvatica. Bilo bi dobro da nas Kinezi okupiraju.

BRANISLAV: To bi pripuz volio! Da ih Kinezi jašu ko Austrougari!

IVAN: Njih smo skinuli s vrata!

BRANISLAV: Još bi ih jahali da ih nismo skinuli mi! K'o i fašiste!

IVAN: Skinuli smo i vas.

BRANISLAV: S nama vam im i bilo najbolje. Još će oni za nama plakat!
Kratka pauza.

IVAN: Kod Kineza se gleda što si po majci. Njega bi proglasili Hrvatom!... Ma i bez njih mi nije jasno kako sin Crnogorca i Hrvatice može biti Srbin!

BRANISLAV: Evo, javio se Nebojša, noj od Hrvata!

JUSUF: Nije njemu ime Nebojša već Ivan.

BRANISLAV: Pi! Promijenio ime! Dobro da nije posto - Hrvoje Horvat! Ja bi' prije crk'o no što bi' to dozvolio! Ionako su mi sve uzeli. Još neka mi uzmu ime pa mogu mirno da se obesim!... Ni njegovi jarani ne znaju da mu je pravo ime Nebojša!

IVAN: To mi je ime dala baka Ruskinja.

BRANISLAV: Baba Ruskinja, majka Srpkinja. A on veliki Hrvat kao Ante Starčević! Kad je držao govor znao je da se obraća stoci - Braćo koje je rodila hrvatska majka!... A mati mu Srpkinja. Kako ga nije stid!

IVAN: Moj je otac čisti Hrvat!

BRANISLAV: A ja čuo da mu je stari bio Čeh. Da udari kontru ženi Srpkinji izjašnjav'o se k'o 'Rvat!

IVAN: To nije istina!

BRANISLAV: A mali Mujo? Da nije sad 'Rvat muslimanske vjeroispovjesti? Malo cvieće kroatsko?

JUSUF: Nije meni ime Mujo već Jusuf!

BRANISLAV: A kako mu se zvao deda? Josif ili Josip?

JUSUF: Ostavi ti mog rahmetli đedu na miru!

BRANISLAV: Ej, lutko, da mi popričamo o lepšim stvarima?

ALICE: Šta ima, dock?

IVAN: Vidi Crnogorca! Ne samo što se izdaje za Srbendu već i prtlja na lepom, bre, srpskom jeziku!

BRANISLAV: A on koji se uvijek izjašnjav'o k'o Jugosloven sad odjednom posta 'Rvatina!

ALICE: Be quiet, boys. Be quiet!

IVAN: Što kaže?

JUSUF: Naš'o si mene pitat. Ja sam ti uvijek kuburio s engleskim... Pa valjda neće da se svađamo.

BRANISLAV: Kako se ne bi svađali! Posle svega što su mi uradili! Svaki dan su bombardovali grad!

IVAN: Pa nije baš svaki.

JUSUF: Ala ga prećera!

IVAN: A on nas tobože nije. Koliko je samo puta prvi servirao!

JUSUF: Jašta!

IVAN: I još ostao u gradu.

JUSUF: U onim zgradama.

IVAN: U soliterčinama!

JUSUF: A mi se razbacali po udžericama!

IVAN: I po cijelom svijetu.

BRANISLAV: Kao da mi nismo. Prošli smo gore neg Izraelci.

IVAN: Još ispade da su odabrani narod!

JUSUF: Svašta!

BRANISLAV: Nijedan narod danas na kugli zemaljskoj nije toliko omrznut kao Srbi!

JUSUF: Ja bih volio i da me mrze k'o Hitlera samo da sam u svojoj kući.

IVAN: Nećemo mi još dugo čekati.

BRANISLAV: Mogu oni čekati koliko hoće, ali šta vredi kad neće dočekati. Brčko je srpsko juče, srpsko danas i srpsko sutra!

JUSUF: Malo sutra!

ALICE: No coment!

JUSUF: Zna li on da je u gradu Brčkom 1991. godine nas Bošnjaka bilo šezdeset i pet posto!

BRANISLAV: Bitno je koliko ih sada ima. Odnosno da ih nema.

IVAN (Alici): Ali zato ste vi, miss, ovdje kako bi se izvršio povrat stanja u gradu iz tisuću devetsto i devedeset prve godine.

JUSUF (Alici): Tell him - sure.

ALICE: Sure.

JUSUF: Play it again, Uncle Sam!

ALICE: Sure.

BRANISLAV: Kakvi su sad to trikovi, Alice? Nisi ti u Brčkom od juče. Videla si situaciju. Videla si kakvi smo mi Srbi...

JUSUF: Vidjela si, a bolje da nisi!

IVAN: A što si i mogla vidjeti!

BRANISLAV: Videla si kakav smo mi narod. Sve bi ti dali...

IVAN: Lako je dati ono što se od drugih otelo.

JUSUF: Opljačkali, presjelo im dabogda!

BRANISLAV: Vidjela si naše čojstvo i junaštvo...

JUSUF: Jebem ti takvo čojstvo!

IVAN: To su junaci koji slave svoje poraze!

BRANISLAV: Videla si našu demokratiju...

JUSUF: Koji se to Bošnjak, ako je i preživio srpski pogrom u Brčkom, od početka rata zaposlio?!

IVAN: O Hrvatu da i ne govorimo!

BRANISLAV: Samo vi nama dajte para pa ćete videti kako se radi!

JUSUF: Daj lovu i lako ćemo!

IVAN: Money, money, money!...

ALICE:... Must be funny!

BRANISLAV: Lako je njima. Pomažu im crni Arapi...

JUSUF: Pomagaće i njih. Obnovićemo cijeli grad. Ali samo kad se mi vratimo u svoje kuće!

IVAN: I mi, dakako.

JUSUF: A do tada - šipak!

IVAN: Neka gledaju otkle je vedro.

BRANISLAV: Lako je njima kad im svi pomažu. Nama braća Srbi ne mogu. I njima samima treba da se pomogne!

JUSUF: Dobiće oni sankcije. Vidi samo šta rade na Kosovu!

IVAN: Eto vam čuvenog srpskog specijaliteta - pendrek demokracije!

BRANISLAV: Pa opet odvoje od usta. Koliko su samo naših izbeglica primili! Iz Srpske i iz Hrvatske! To bi oni hteli - Hrvatska Hrvatom. Fundamentalistička Bosna!

IVAN: To bi oni i htjeli - Veliku Srbiju!

JUSUF: Srbima Velika Srbija, Hrvatima Velika Hrvatska, a nama - Velika karina!

BRANISLAV: Ceo svet je priznao takozvanu Bosnu i Hercegovinu koja postoji samo na papiru. Ne može da opstane ni takozvana Federacija, a kako da opstane cela Bosna i Hercegovina... Ni ne mora. Ko kaže da mora! Raziđimo se, brate. Čist račun, duga ljubav!

Pauza.

JUSUF: Godinama svakog dana posmatram moju čaršiju. budim se s njim. Čim otvorim oči ugledam moje Brčko.

BRANISLAV: Sredili ste nam elektriку dibidus! Još uvijek ćorimo!

JUSUF: Tako mi je blizu, a tako daleko...

IVAN: A tek meni!

JUSUF: Najlepši grad na svijetu. Moj grad svjetlosti!

IVAN: I moj. I moj!

BRANISLAV: Znam ja da oni gledaju u moje Brčko kao u Pariz.

BRANISLAV: A Hrvati su nas gledali s Vranovače. Odande se Brčko vidi kao na dlanu. Gledali nas i pozdravljali. Uz svesrdnu pomoć iz Rajeve sela i Orašja. Vrlo bučno i eksplozivno!

JUSUF: U Brčkom sam rođen...

IVAN: I ja...

JUSUF: Imao brčansko djetinjstvo...

IVAN: To se ne zaboravlja.

JUSUF: *Eh, dječučke uspomene glupe!...*

IVAN: *Uspomena na te ne ocvala...*

JUSUF: Školovao se...

IVAN: *Brzo minu naše đakovanje,
lagan leptir sa krilima zlatnim,
ipak tebe u srcu sačuvah
kroz sve bure u danima ratnim.*

BRANISLAV: Ej, ovo nije pošteno! Svojataju srpske velikane. Andrića i Desnicu, pa sad i Ćopića!

IVAN: Ćopićev otac nije bio Srbin već Čeh.

JUSUF: Po ocu se gleda šta si!

BRANISLAV: Još će da bude da mu je majka Hrvatica! Ispade i on hrvatski piščić. Književnost im nikakva pa krađu od nas. Hrvati ukradoše Andrića, a Muslimani Mešu. Tuđe nećemo svoje ne damo!

JUSUF: Kako može Meša pa još Selimović biti srpski to mi nikako nije jasno.

BRANISLAV: Sam se izjasnio kao Srbin.

JUSUF: Čovjek se našalio. Sjetio se one izreke - Odande sam odakle mi žena!

BRANISLAV: Kad krađu jedni od drugih, kako ne bi krali i od nas. Eno Hrvati Mehmedaliju Dizdara prisvojiše!

IVAN: Molim lijepo, Mak Dizdar je sam izjavio da pripada hrvatskoj književnosti.

JUSUF: E jest naš'o crkvu đe će se bogu molit'!

Kratka pauza.

JUSUF: Ajmo se vratit' našem gradu. Āe smo ono stali?

IVAN: Kod školovanja.

JUSUF: Ja. Idemo dalje... U Brĉkom sam upozn'o...

IVAN: Fatu?

JUSUF: *Naišla si kao lak oblačak,
tvoj me pogled za tren obeznani
zaboravih ime i oĉinstvo,
kako mi se zovu ukućani.*

IVAN: Tko pjeva zlo ne misli.

JUSUF: Ma nije joj ime Fata. Nije joj bilo tako ime...

IVAN: Nego kako?

JUSUF (poslije kratkog ustezanja): Snježa.

BRANISLAV: Po bosanski - Kijamet Hanuma!

IVAN: Kažeš "nije bilo"? Zar je umrla?

JUSUF: Ma jok. Eno je u Danskoj.

IVAN: Snježnoj kraljici tamo i jeste mjesto.

JUSUF: Ne seri! Źeni je mjesto uz muža!... Još su i djeca sa njom!

IVAN: Nije ni moja sa mnom.

JUSUF: Kata?

IVAN: Nije bitno kako se zove.

JUSUF: Ne boj se, neću 'sovat.

BRANISLAV: I bolje po njeg da ne suje. Sigurno je Srpkinja... (pjevuši)
Vozovi, vlakovi, ti naši mešani brakovi...

Pauza.

BRANISLAV: 'Ej, mala, dokle ćemo mi ovako stajat?

ALICE: What you govori, please?

BRANISLAV: Uĉini nešto. Što si se ukipila k'o drvena Marija?! Javi svojim gdje smo. Nek nas traže. Bar vi imate mašineriju - radio, motorolu, internet... A vida šta ja imam. (pokazuje na automobil) Ovaj krš... I za njega ima da se pobrinete. Zar da ga ćapi "pauk" iz Federacije!

ALICE: I ne mogu help you. I am not automechanist.

IVAN: Tko je ona?

JUSUF: I ja se pitam šta ona tu glumi.

BRANISLAV: Krupna je ona zverka. Potparol nekakav.

IVAN: Potparolka.

JUSUF: A da potparimo mi nju?

BRANISLAV: Joj, Acko, kad bi samo znala šta ti ovi ugursuzi spremaju!

JUSUF: Vidi sad Acka. Još će ispast da je Srpkinja!

BRANISLAV: A ja mislio da su ova dvojica iz pederacije. Da su šupak meraklije!

IVAN: Ti znaš engleski. Složi joj priču.

JUSUF: Pa mogo bi da joj kažem "I love you".

Alice ga iznenađeno pogleda.

IVAN: To znam i ja.

JUSUF: Što onda mene pitaš!

IVAN: Reci joj nešto slatko.

JUSUF: Honey, you are so pretty.

IVAN: Reci to njoj, a ne meni!

JUSUF: Ne usuđujem se.

IVAN: Zašto? Kako si se usudio da govoriš Snježi.

JUSUF: To je nešto drugo.

IVAN: Zašto bi bilo drugo? Sve su žene iste.

JUSUF: Snježa je Brčanka. Ova je Amerikanka. Il' ko zna odakle se dovukla.

IVAN: Kakve to ima veze? Žena k'o žena.

JUSUF: Ona je potparol. Sasvim slučajno je žena. Potparolu se ne govore takve stvari. Može to krivo protumačit'. Onda smo najebali... Ustvari ne ti, već samo ja. Zbog provokacije.

IVAN: Prestani filozofirat'. Nisam znao da si smotan. Sad si u njenim očima izgubio ugled balkanskog ljubavnika!

JUSUF: Čekaj, otkud sad balkanskog? Rekao si da Hrvatska nije na Balkanu.

IVAN: Hrvatska pripada Srednjoj Europi.

JUSUF: Stani malo. Ako Hrvatska pripada Evropi, pripada i Bosna. Hrvatska je tek malo zapadnije od Bosne. Čak je Bihać puno zapadnije od Belog Manastira!

IVAN: Djelomično i Bosna pripada Evropi.

JUSUF: Da nisi mislio na Herceg-Bosnu?

IVAN: Mislio sam na njezin zapadni dio. Na dio zapadnog dijela. Nikako nisam mislio na Republiku Srpsku!

BRANISLAV: Iskreno da kažem meni Jevropa ne treba. Zašto da mi jaše na leđima? Zar ličim na bika? Nisam ja k'o njih dvojica da joj se uvlače u šupak. Ono što ja mislim o Jevropi rekao je još Đura Jakšić:

Tebi da pevam - tebi, tiranko!

A duh mi mori otrov i gnev;

Uvreda tvojih žaoci jetki

Potpaljuju mi plemenit spev.

I milioni dolaze smerno

Jevropi gordoju na holi sud:

"Ne može više, raja ne može

Snositi jaram, mučiti trud!

"Pa izginite!"

Podsmeha tvoga gordi je zbor.

"I ginućemo, ginuti slavno -

Il' mačem preseć Gordijev čvor!

Izginućemo - ali slobodni,

Jer Srbin neće da bude rob!

Tamo daleko, na svetom groblju,

Potražićemo život il' grob!"

JUSUF: I baš tamo daleko...

IVAN: I visoko. Oni su narod neba. Ukratko - lud narod!

Pauza.

IVAN: Hajde, reci joj.

JUSUF: Šta, bolan?

IVAN: Ono što si rek'o meni.

JUSUF: Misliš ono - "honey" i tako dalje?

IVAN: Da.

JUSUF: Āe me nađe!

Jusuf posmatra Alice. Ond joj oklijevajući prilazi.

JUSUF: Hallo.

ALICE: Hallo.

JUSUF: Ovaj... My friend said me sou are so pretty...

Alice pogleda Ivana. Ivan smrknuto pogleda Jusufa.

ALICE: Realy?

JUSUF: Yes.

ALICE: Is he married?

JUSUF: Pa... (pogleda Ivana)I don't know...

Jusuf prilazi Ivanu.

IVAN: Šta je rekla?

JUSUF: Pita jesil' oženjen.

IVAN: Ja? A ne zanima je jesi li i ti?

JUSUF: Jok vala. Sve mi se čini da je bacila oko na tebe. Šta da joj kažem?

IVAN: Reci da nisam, budalo.

JUSUF (prilazi Alici): No, he isn't.

ALICE: Realy?

IVAN: Šta kaže?

JUSUF: Pita - jel' stvarno nisi?

IVAN: Naravno da stvarno nisam!

JUSUF (Alici): Of course, he isn't.

Alice posmatra Ivana sumnjičavo.

BRANISLAV: Zar ti, Acka, veruješ jednom 'Rvatu?

ALICE: He is Craot?

BRANISLAV: 'Rvat laže čim zine!

IVAN: A mi ne lažemo. Takvi smo mi Srbi...

JUSUF: Zato me i svrbi!

BRANISLAV: Mi nikad nikog nismo zajebali, a kamo li šta drugo.

IVAN: Još će ispasti da su eunusi.

JUSUF: Zna se ko je nas najviše silovao!

BRANISLAV: A ko je nas još više!

JUSUF: Zna se ko je imao najviše logora i ko je sve bio u njima!

BRANISLAV: Sve se zna. Sve ulazi u istoriju. A mi kao i uvijek ostasmo svijetlih obraza!

IVAN (Alici): Neka vam samo pripoći koliko je ubio Hrvata!

JUSUF: A tek Bošnjaka!

BRANISLAV: Ja sam novinar. Nisam uzeo pušku u ruke. Nikog ja nisam ubijao!

IVAN: Ubijao je riječima. Bolje reći - lažima!

JUSUF: Servirao "istine" o "golorukom" srpskom narodu!

BRANISLAV: Brčko je srpsko i ostaće srpsko.

IVAN: Opet laže!

JUSUF: Brčko nikada nije bilo srpsko. Trenutno jeste. A evo što će da bude! (odmjeri od šake do lakta)

BRANISLAV (pojuri prema Jusufu): Majku ti balijsku!...

Alice izvadi iz džepa pištolj i opali u vazduh.

Njih trojica je zbunjeno pogledaju.

ALICE: Shame on you!

Oni dignu ruke uvis.

ALICE: You are barbarians!

Alice uđe u automobil.

IVAN: Šta je rekla? Smijemo li spustiti ruke?

JUSUF: Nije rekla ni da ih dignemo. (spušta ruke)

Ivan i Branislav spuste ruke.

BRANISLAV: Sad mi je drago što sam učio ruski.

IVAN: Zašto si ti onda digao?

JUSUF: Vidio od vas.

BRANISLAV: Ako šta više mrzim od Turaka onda su to poturice!

IVAN: Ako što više mrzim od komunjara onda su to komunisti, bivši četnici!

BRANISLAV: Ako šta više mrzim od domobrana onda su to ustaše!

Kratka pauza.

IVAN (Jusufu): Što je rekla?

JUSUF: Da smo divljaci.

BRANISLAV: A ona je kobajagi cilizovana. Dok su moji preci jeli kašikama njeni su grabili rukama. I to prljavim!

IVAN: Nije bitno što je bilo već je bitno što je sad.

JUSUF: A to da smo mi svi divljaci istina je.

BRANISLAV: Ni u čemu sami nismo mogli da se složimo.

JUSUF: Naturiše nam ono ruglo od zastave.

BRANISLAV: Vala baš. Žute kič zvjezdice.

JUSUF: I to bez mjeseca!

IVAN: Kao da smo Židovi.

Pauza.

JUSUF: Oteglo se ovo čekanje.

IVAN: Još ćemo ovdje dočekati petnesti.

BRANISLAV: Ne do bog!

IVAN: Kome li će pripasti Brčko?

JUSUF: Federaciji, bezbeli.

BRANISLAV: E neće već Srpskoj!

JUSUF: Kako može da pripadne vama kad nas je pred rat bilo sedamdeset posto? Amerikanci su došli da vrate stanje iz devedeset prve!

BRANISLAV: A gde ćemo sa našim izbeglicama iz Sarajeva, Jajca, Bukvika?... Oni su tu došli i tu ostaju!

IVAN: Svatko će ići na svoje.

BRANISLAV: Nisu oni ljudi da se vrate Aliji. Njihove kuće su zaposednute!

IVAN: Oni koji su tamo morat će izaći.

BRANISLAV: Tek tako? Da izađu. Kao da su ljudi šahovske figure!

JUSUF: Kako su došli tako će i da odu!

BRANISLAV: E taj film nećete gledati!

Alice pritisne sirenu u automobilu.

IVAN: Ova se ne šali.

JUSUF: Nećemo više o politikiti.

BRANISLAV: Ta ti je prva pametna danas!

Pauza.

Jusuf vadi iz džepa pljosku. Otpije gutljaj pa se strese.

IVAN: Daj i meni malo.

Jusuf mu pruži. Ivan otpije.

IVAN: Nije loša.

JUSUF: Prava domaća. Nije špirit ko ove iz "Bimala". Al' sad ne proizvode ni špirit kako smo mi otišli.

IVAN: I mi.

Branislav bulji u pljosku. Ivan je to primijetio.

IVAN: Izgleda da je i brat Srbin ožednio. Mogul' i njemu dat?

JUSUF: Daj. Nije beg cicija.

Ivan pruži Branislavu pljosku. On nagne dug gutljaj.

JUSUF (pruži ruku za pljoskom): Stani, ba! Nije to boza!

Jusuf uzima pljosku. Posmatra koliko je otpijeno.

JUSUF: Koji cug!

BRANISLAV: Ispade beg cicija. Kad ti je bilo žao nisi treb'o ni davat'.

IVAN: On je mislio da je rakiju ponudio čovjeku a ne smuku!

JUSUF: Ko cicija?! Ja?!... To da si sad rek'o i više nikad! (pruži Branislavu pljosku) Evo, na. Dokrajči je ako možeš! Nemoj mislit' da ću zbog tog plakat!

IVAN: Teško žabu u vodu natjerat'!

Branislav uzme pljosku i otpije.

JUSUF: Šta kažeš, Bane, jel' dobra rakija? Ja sam je pek'o!

BRANISLAV: Svaka čast, Juka. Pravi si majstor nema šta!

IVAN: Prosim lijepo, kakve su to sad intimnosti?

BRANISLAV: Što se sad praviš lud, Nele! Znaš da smo Juka i ja uvijek bili teški jarani!

JUSUF: Jašta. Samo što nismo rod rođeni!

IVAN: A možda i jeste. Tvoja nena i njegova baba pod istim suncem dupe grijale!

BRANISLAV: Tebi, Nele, k'o da je svraka popila mozak pa se ničeg ne sjećaš!

IVAN: Prosim lijepo da me ne zovete tako!

BRANISLAV: Tako sam te navik'o zvat. Ma nekako mi Nebojša ljepše zvuči. Bolje neg' Ivan Grozni! (smijeh)

JUSUF: Il' Ivan bez zemlje! (smijeh) Il' bez Hrvatske. Čovek živi u Bosni, a misli da je u Hrvatskoj.

BRANISLAV: Bem ti zemlju koja Bosne nema!

IVAN: Na čiji nagovor ćete sad vas dvojica osnovat' novu pederaciju?

JUSUF (pruža Ivanu pljosku): Potegni, jarane, pa će te proć' sve brige! Ova aždaha od Srbina još nije sve sljuštila!

IVAN: Ne pijem kad sam na dužnosti.

JUSUF: Već si pio.

IVAN: Što?

BRANISLAV: Rajku Šljivić, Nele. Što se praviš lud!

JUSUF: Uzmi, Nele. Nije ovo brlja već šljiva da boli glava!

IVAN: Sad i ti - Nele!

JUSUF: I ja sam tako navik'o. Svi su te tako zvali. Pravo da ti kažem ono Ivan sam nekako izgovar'o preko volje!

BRANISLAV: Srećnih li dana. Kad se samo sjetim. Ti si, Nele, studir'o u Zagrebu, Juka u Sarajevu, a ja u Beogradu.

IVAN: Logično.

BRANISLAV: Al' viđali smo se kad dođemo kući po pare. Nekako mi Brčko dođe otprilike neđe između ta tri centra... Pređeš Savu već si u Hrvatskoj. Srbija, takođe, vrlo blizu. Ja kad sam iš'o u Beograd zapičio bi vozom na Vinkovce pa onda uskak'o na brzi za Beograd. Nikad nisi mor'o dugo čekat'. I stig'o bi prije no što danas stižem autobusom preko Rače. Kojeg li apsurda!

IVAN: Nije to ništa. Veći je apsurd što ti ne možeš u Hrvatsku bez putovnice, a ja u Srbiju bez vize.

JUSUF: A ja da nazovem prvo selo u Hrvatskoj preko Save moram prvo okrenut' one dvije wc nule, pa 385 - pozivni za Hrvatsku, pa pozivni za oblast... (Ivanu) Kako se ono kaže?

IVAN: Županiju.

JUSUF: Ja. Pa onda šestocifreni broj!

Pljoska kruži od usta do usta.

BRANISLAV: Ovako dobru rakiju nisam pio od devedeset druge. Imaš li ti toga, Juka, za prodat?

JUSUF: Imam, Bumbar, samo je problem u tome što ti nemaš tol'ko para da platiš kol'ko ona vrijedi.

BRANISLAV: Otkud znaš da nemam?

JUSUF: Znam ja dobro kakve su kod vas plate. Ako se to može i nazvat' platama. Od svih bivših republika bivše Jugoslavije kod vas je najgore.

BRANISLAV: Znaš na osnovu onog što si pročit'o u vašim novinama i vidi ona vašoj televiziji. Znaš dobro da se na sve strane laže!

JUSUF: Ma gledam ja tvoju televiziju, Bane, svaki dan. Osim našeg čitam i tvoje, srpsko, "Oslobođenje" i "Glas srpski"... Nego da se mi već jednom manemo politike i da se konačno latimo nečeg od čega se živi. Ti reče da si zainteresovan za rakiju?

BRANISLAV: Jesam.

JUSUF: Eto fino. Meni treba rezervoar za "stojadina". Nema ga kod nas ni za lijeka. 'Oće jedan mehaničar da me odere i to još za polovni! Ti bi mi mog'o nabavit' nov za manje pare.

BRANISLAV: Nije da ne mogu.

JUSUF: Eto vidiš. Ako nema u Brčkom otići u Beograd. Namiriću ti i putne troškove. I carinu ako te opletu na Rači...

BRANISLAV: U rakiji?

JUSUF: Il' u rakiji il' u markama. U njemačkim, a ne u ovim našim, jakako!

BRANISLAV: To bi moglo štimat'!

JUSUF (pruži ruku): Evo ruka!

Rukuju se.

BRANISLAV: Dogovoreno!

IVAN: Pa kad već praviš Jusufu uslugu mog'o bi i meni...

BRANISLAV: O očemu se radi?

IVAN: Kad je počeo rat bi sam bez posla. U kući mi je ostala radna knjižica. Znam da su u mojoj kući izbjeglice iz Smoluće... Nazivao sam ih. Fini ljudi. Kažu - da je bogdom svako u svojoj kući... Pit'o sam ih jesul' našli šta od mojih dokumenata... Nisu ništa. Kad su uselili našli su samo gole zidove. Nije bilo ni vrata, ni prozora, ni poda... Opljačkali braća Srbi!

BRANISLAV: A vi niste pljačkali! Mi bar nismo spalili kuće k'o vi u Vučilovcu!

JUSUF: Manite se priče o onom što je bilo. Gledaj sad ono što će biti!

IVAN: Meni je, dakle, moja radna knjižica propala k'o i sve drugo. Nije bitan ni namještaj, ni elektronika, ni odjeća...

JUSUF: Kad nisu bitne stvari što ih onda nabrajaš? Kad umreš ne trebaju ti ni gaće! (smijeh)

IVAN: Meni je jedino žao onoga što nije ni uzeto već je bačeno u smeće - moji albumi, knjige i dokumenta!

JUSUF: Imaš pravo. Toga je i meni žao.

BRANISLAV: Nele, ja ti ne mogu nabavit' drugu radnu knjižicu.

IVAN: Mogo bi otić' u uredništvo vaših "Brčanskih pogleda" i tražit da ti daju potvrdu u kojoj će bit upisan radni staž.

BRANISLAV: A što ti, Nele, sam ne dođeš u Brčko po to? Nismo mi policijska država k'o Hrvatska. Niko ti u Brčkom neće ni tražit ličnu!

IVAN: Jesil' lud! Da me razapnu!

BRANISLAV: Ne piše ti na čelu da si Hrvat. A ni tebi, Juka, neće u gaće zavirivat'.

IVAN: Zna se da sam se još prije rata učlanio u HDZ.

JUSUF: A ja u SDA. Mene bi nabili na kolac!

BRANISLAV: E jeste kukavice. Evo, ja ću ti donijet' to što tražiš ravno u Rahić.

JUSUF: Nemoj zajebavat'. Ti znaš da te Brčaci jako dobro znaju. Može naić' brat nekog šehida pa si obro bostan!

IVAN: Najbolje da se sastanemo u subotu u Lončarima na auto pijaci.

BRANISLAV: Važi.

JUSUF: 'Očeš moć' sve to nabavit' do subote?

BRANISLAV: Jaštaću.

JUSUF: Ponesi i komad slanine.

BRANISLAV: Zar ti, musliman, pa da jedeš slaninu?!

JUSUF: Samo ti donesi. I to ću ti platit'!

BRANISLAV: Ma ne moraš mi to plaćat'. Imam pravu domaću. Od krmače Kasandre. Donijeću ti dobru komadinu!

JUSUF: To, to. Već mi ide voda na usta!

BRANISLAV: A on bi meni platio. Svašta... Nisi ni ti meni tražio da ti dam za rakiju. Imal' je još?

JUSUF: Jok. Sve smo popili.

IVAN: Idemo onda kod mene u Bijelu nastavit'. Imam i ja dobre šljive!

JUSUF: Ma ićemo kod mene u Maoču. Blizu je. Neko će nas već pokupit' usput.

BRANISLAV: Najbolje da mi odemo u naš grad. Kod mene u Brčko.

Pauza.

BRANISLAV: Sjećate se kad smo se zadnji put vidili?

IVAN: U jesen devedet prve. Kad je pao Vukovar.

BRANISLAV: Ja. Ti si meni opsovo Miloševića.

IVAN: A ti meni Tuđmana!

JUSUF: A ja htjeo da vas razvadim pa i sam dobio batina!

Smijeh.

BRANISLAV: E jesmo bili budale!

JUSUF: Budale svjetske!

IVAN: Nije nam sve ovo ni trebalo!

Pauza.

BRANISLAV: Šta ćemo sad?

IVAN: Zapjevat' neku pjesmu.

BRANISLAV: Ta ti je dobra. Evo ja predlažem...

JUSUF: Koju?

BRANISLAV: "Marširala Kralja Petra garda."

JUSUF: Nemoj zajebavat'.

IVAN: Mogli bi "Evo Jure i Bobana".

JUUSUF: Ako ste ozbiljno mislili onda stvarno niste normalni!

BRANISLAV: A šta ti predlažeš?

JUUSF: "Bosno moja".

IVAN: Nije ti to loša ideja.

BRANISLAV: I ja mislim.

Jusuf započe pjesmu. Ivan i Branislav prihvatiše.

Alice izađe iz auomobila. Sluša ih i nasmija se.

ALICE: What's a nice song!

(zavjesa)